

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Tarım Ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren
Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'da hasat sezonunun bitmesinin üzerinden günler geçmesine rağmen ürünü satamayan çiftçilerin mağduriyetleri artarak devam etmektedir. Serbest piyasada buğday ve arpa fiyatlarında ciddi düşüşler yaşanırken, ürünü satmak isteyen çiftçiler Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) önünde günlerce sıra beklemektedirler. Konuya ilişkin Ziraat Mühendisleri Odası ile Diyarbakır Yenişehir Ziraat Odası, TMO'nun tahıl alımlarını geciktirmesi üzerine ortak açıklama yaptılar. Ziraat Odaları adına basın açıklamasını okuyan Yenişehir Ziraat Odası Başkanı Süleyman İskenderoğlu, çiftçilerin bu yıl hasadını yaptıkları buğdayı satarak borçlarını kapatma beklentisi içerisinde olduklarını ancak TMO'nun ürünleri kısa zamanda almayarak çiftleri mağdur ettiğini bildirdi. TMO'dan randevu alamayan çiftçi randevuyu bulduktan sonra dahi üç gün beklemek zorunda kaldığını söyleyen İskenderoğlu, "Çiftçi üreticilerimiz zaten Toprak Mahsulleri Ofisi'nden (TMO) randevu alamıyor. Bin bir güçlükte randevuyu alan çiftçi de TMO önünde sıraya giriyor. Bazılarına 2 bazılarına da 3 günde sıra geliyor. Buda zaten borç batağında olan çiftçilere ek masraf oluyor. Bu demektir ki çiftçi beklediği her gün için kamyonculara bekleme süresi için de günde 2 bin- 2.500 bin lira ekstra para ödüyor. TMO'nun acil tarafından yığınlar açması lazım. Bu fabrikaları kir alıyor. Bu fabrikaların bin bir ekini var. Silolar arızalı. Buğdayı silolarını çeken helezonlar arızalı. Normalde günde 80-90 kamyon boşalması lazım. Ancak Bağlar ajansı dolup kapandığı için bu sene özel fabrika kiralanmış. Onda da sıkıntı var. Mesela dün sanırım 40 kamyon boşaltılmış. Bu çiftçiye yazık, günah değil mi? Bir çiftçi 3 gün sırada bekleyip, kamyoncuya 6 bin lira para veriyor. Bu nereye kadar gidecek? Çiftçi mahvoldu. Biz mahvolduk" diye konuştu.

Yapılan açıklamada ayrıca çiftçilerin arıcıların ve komisyoncuların insafına bırakıldığı, şu anda serbest piyasada arpanın kilosunun 5800 TL'den, TMO'da ise 7500 TL'den fiyatlandırıldığı, çiftçilerin zararlarının 2 bin lirayı aştığını, yine buğdayın piyasada 7200 TL'den, TMO'da ise 9900 TL'den fiyatlandırıldığı ve TMO'nun ürünleri zamanında almadığı için tüccarlara ve tefecilere ürünü satmak zorunda kalan çiftçilerin 100 tonda yaklaşık 250 bin zarar ettiği ifade edildi. Yine Diyarbakır ve bölgenin en önemli sorunlarından biri çiftçilerin DEDAŞ'a olan borçlarıdır. Artan girdi maliyetlerine (tohum, gübre, ilaç vs.) bir de enerji maliyetleri eklenmekte, geçimini zor sağlayan çiftçiler bu maliyetleri karşılayamaz durumda bırakılmakta, borçları nedeniyle de hesaplarına blokeler konmaktadır. Girdi maliyetlerinin artması ve çiftçilerin sürekli zarar etmeleri üretimden kopuşa neden olmakta, bu da doğrudan gıda fiyatlarının yükselmesine neden olmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Diyarbakır'da hasat sezonunun bitmesinin üzerinden günler geçmesine rağmen, Toprak Mahsulleri Ofisi neden tahıl alımlarını geciktirmektedir?
- 2- Diyarbakır'da yaşayan çiftçilerin Toprak Mahsulleri Ofisi'nden randevu alamadıkları, randevu aldıklarında ise 2-3 gün sıra bekledikleri doğru mudur?
- 3- TMO'nun tahıl alımını geciktirmesi nedeniyle her geçen gün zarara uğrayan ve tüccarların eline düşerek TMO'nun belirlediği fiyatın altında ürünlerini satmak durumunda kalan çiftçilerin yaşadıkları maddi zararları giderme noktasında bakanlık olarak bir çalışma yapacak mısınız?
- 4- Girdi fiyatları (mazot, gübre, ilaç, enerji) sürekli artarken alın teriyle geçimini sağlayan çiftçileri koruyacak düzenlemeleri bakanlık olarak ne zaman yapacaksınız?
- 5- Döviz fiyatlarının da artmasıyla birlikte tohum ve ilaç gibi ana girdilerin maliyetlerinde ciddi artışlar yaşanmaktadır. Yerel tohum ve yerel ilaç üretimi için bakanlık olarak bir çalışma yapacak mısınız?
- 6- Artan girdi maliyetleri nedeniyle üretimde yaşanacak kopuşları ve buna bağlı gıda fiyatlarında yaşanacak artışları engellemek noktasında bakanlık olarak ne önlemler almaktasınız?
- 7- Diyarbakır'da kaç çiftçinin DEDAŞ'a borcu bulunmaktadır? Diyarbakır'da yaşayan çiftçilerin DEDAŞ'a olan borçlarının toplamı ne kadardır?
- 8- DEDAŞ'ın kamulaştırılması ve çiftçilerin borçlarının yapılandırılması ya da silinmesi noktasında hali hazırda bir çalışmanız var mıdır? Var ise bu çalışma ne aşamada? Yok ise nedeni nedir?